

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	PWYLLGOR DEMOCRATAIDD
DYDDIAD:	27 MEDI 2017
TEITL YR ADRODDIAD:	DATBLYGU AELODAU
ADRODDIAD GAN:	RHEOLWR DATBLYGU ADNODDAU DYNOL
SWYDDOG CYSWLLT:	MIRIAM WILLIAMS (estyniad 2512)
PWRPAS YR ADRODDIAD:	RHOI DIWEDDARIAD AR GYNNYDD Y RHAGLEN DATBLYGU AELODAU

1 CEFNDIR

Pwrpas yr adroddiad hwn yw rhoi diweddariad i'r Pwyllgor Democrataidd ar gynnydd o ran y cyfleoedd datblygu a gynigiwyd i Aelodau Etholedig ers yr etholiad ar 4 Mai 2017.

Datblygodd Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC) Raglen Gynefino (ar ôl Mai 2017) ar gyfer Aelodau a oedd newydd eu hethol gyda mewnbwn gan Awdurdodau Lleol ac Aelodau Etholedig ar draws Cymru, sy'n cynnwys hyfforddiant gorfodol ac arfer orau.

Cafodd y cynllun hwn ei adolygu a'i addasu ar gyfer anghenion lleol gyda mewnbwn gan yr Uwch Swyddogion ac Arweinyddion Grwpiau er mwyn bodloni anghenion yr Awdurdod hwn.

2 CYNLLUN HYFFORDDI A DATBLYGU AELODAU

Cyflwynwyd Cynllun Datblygu'r Awdurdod hwn ar gyfer 2017/2018 i'r Cyngor Llawn ac fe'i mabwysiadwyd ar 28 Chwefror 2017. Y bwriad yw i'r cynllun fod yn ddogfen sy'n esblygu a'i fod yn cael ei ddiwygio i adlewyrchu anghenion Aelodau Etholedig a'r pwysau busnes sy'n newid (gweler atodiad 1).

Mae rhan gyntaf y cynllun wedi canolbwyntio ar gynefino Aelodau Etholedig newydd gyda'r Awdurdod, gan sicrhau bod gwybodaeth ynghylch prosesau/gweithdrefnau ynghyd â dealltwriaeth o'u rôl o ran Rhaglen Waith Llywodraethiant Corfforaethol a Strategol CSYM yn cael eu hegluro.

Rhwng mis Mai a Medi 2017 cynigiwyd cyfanswm o 20 o sesiynau datblygu ffurfiol (fel y manylir arnynt yn atodiad 2), o'r rhain, roedd 2 yn benodol ar gyfer Aelodau'r Pwyllgorau Cynllunio a Sgrwtini, 5 yn sesiynau galw heibio ad-hoc (IPads). O'r sesiynau gweddilliol,

roedd cyfradd presenoldeb i'r holl sesiynau ar gyfartaledd yn 51.85% ac mae'r presenoldeb ar gyfer y sesiynau Mandadol fel y gweler yn atodiad 3.

Bydd hyfforddiant IPads pellach yn cael ei ddarparu a sesiynau "galw heibio" ad-hoc yn cael eu trefnu i roi sylw i unrhyw anghenion unigol.

Yn ychwanegol at y sesiynau ffurfiol a gynhaliwyd, trefnwyd nifer o sesiynau briffio gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth/Swyddogion yn ystod y cyfnod hwn. (Nid yw manylion y sesiynau hyn wedi eu cofnodi ar gofnod hyfforddiant personol yr Aelodau Etholedig unigol yn y Gwasanaeth AD).

Yn dilyn pob sesiwn hyfforddiant, gwneir trefniadau i sicrhau bod manylion yr holl gyflwyniadau'n cael eu llwytho i fyny i'r rhan honno o MonITor (safle mewnwyd y Cyngor) sydd ar gyfer yr Aelodau fel bod yr adnoddau hyn ar gael i gyfeirio atynt yn dyfodol petai eu hangen. Bydd unrhyw anghenion hyfforddi pellach yn cael eu cynllunio yn ôl yr angen unwaith y bydd adborth/gofynion mewn perthynas â'r anghenion hyn wedi eu derbyn gan yr Aelodau.

E-Ddysgu

Datblygiad newydd ar gyfer 2017 yw'r cyfle i Aelodau Etholedig gael mynediad i raglenni E-Ddysgu i'w cynorthwyo gyda'u datblygiad personol fel rhan o fenter Gweithio'n Gallach yr Awdurdod. Caiff y rhaglenni hyn eu datblygu gan Awdurdodau Lleol Cymru mewn cydweithrediad gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a chânt eu cynnal drwy Academi Cymru Gyfan.

Disgwylir y bydd mynediad yn cael ei gylchredeg fel rhan o'r lansiad o Borth E-Ddysgu CSYM yn ystod mis Medi. Rhydd hyn fynediad i Aelodau Etholedig i adnoddau dysgu ehangach y Cyngor.

Gwerthusiad

Anogir Aelodau Etholedig i lenwi taflenni gwerthuso (gweler atodiad 4) er mwyn sicrhau y derbynnir adborth. Mae hyn o gymorth i sefydlu a yw'r hyfforddiant yn cwrdd ag anghenion yr Aelodau; nodi anghenion hyfforddiant ychwanegol a hefyd yn gweithredu fel ymarfer sicrhau ansawdd.

Yn ychwanegol at hyn, caiff manylion am yr hyfforddiant a gynigiwyd/a fynychwyd, ei gofnodi ar gofnod personol yr Aelodau, mae hyn yn ddefnyddiol ar gyfer trafodaeth ar adeg cynnal Adolygiadau Datblygiad Personol (ADP).

Yn y pen draw, bydd cadw data o'r fath o gymorth i Aelodau Etholedig pan fyddant yn paratoi eu hadroddiadau blynyddol.

Costau

Caiff hyfforddiant ei ddarparu drwy gyfuniad o sesiynau a arweinir gan Swyddogion a chan ddarparwyr allanol. Hyd yma, mae costau wedi cael eu cyfyngu i luniaeth/llogi ystafelloedd/gwasanaethau cyfieithu.

3 ADOLYGIADAU DATBLYGIAD PERSONOL (ADP) AR GYFER AELODAU

Mae hyfforddiant ar ADP wedi cael ei gynnwys ar y cynllun blynyddol ar gyfer ei ddarparu yn ystod rhan olaf y flwyddyn.

Yn unol â'r trafodaethau corfforaethol, cynhelir gwerthusiadau blynyddol staff yn ystod Ionawr/Chwefror, felly er mwyn cyd-fynd â'r trefniadau corfforaethol/dyraniadau cyllidebol, byddai'n briodol cynnal ADP o fewn yr un amserlen.

Mae Disgrifiadau Swydd ar gyfer rôl(rolau) yr holl Aelodau Etholedig wedi cael eu cylchredeg ac o'r herwydd, byddant yn ddefnyddiol ar gyfer y trafodaethau a gynhelir yn ystod yr adolygiadau.

4 CEFNOGAETH GAN GYMDEITHAS LLYWODRAETH LEOL CYMRU

Bu gostyngiad yn y cyllid sydd ar gael gan CLILC ac mae hynny wedi cael effaith uniongyrchol ar draws sawl maes gan gynnwys cefnogi a datblygu aelodau. Fodd bynnag, mae rhaglenni hyfforddiant cenedlaethol megis yr Academi Arweinyddiaeth a Mentrau Cynefino Rhanbarthol yn parhau i fod ar gael.

Caiff manylion am y cyfleon hyn eu cylchredeg fel a phan y maent yn dod i law.

5 CRYNODEB

Bydd y cynllun datblygu'n parhau i gael ei ddiweddarau i adlewyrchu'r cynigion a gynigir i Aelodau Etholedig yn seiliedig ar yr anghenion a nodwyd. Bydd y Rheolwr Datblygu AD yn parhau i annog gwasanaethau i hysbysu'r Uned AD o unrhyw sesiynau briffio ad-hoc sydd wedi eu trefnu fel y gellir cynnwys y rhain hefyd ar y cynllun ac yng nghofnodiadau hyfforddiant personol yr Aelodau Etholedig.

6 ARGYMHELLION

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi'r cynnydd a wnaed o ran y Rhaglen Datblygu Aelodau.

Miriam Williams
Rheolwr Datblygu AD
Medi 2017

Rhaglen cyflwyno CSYM i gynghorwyr (ar sail model CLILC) dros flwyddyn gan ddangos cyfleoedd i gyfuno hyfforddiant gorfodol yn ôl argaeledd adnoddau.
Bwriedir, lle bosib, cynnal y sesiynau hyfforddiant ar ddydd Iau/Gwener gan osgoi'r p'nawn Iau cynta pob mis oherwydd sesiynau briffio Aelodau.

****Wedi nodi dyddiadau/amseroedd lle bosib****

Gweithgaredd	Cynulleidfa	Dull	Pryd
Ymgynefino (Swyddfeydd y Cyngor a threfniadau cefnogaeth Aelodau)	Aelodau Etholedig Newydd	JHJ	08/05/2017
Cyflwyno'r cyngor, ei rôl a threfn ei lywodraethu a Rhaglen Waith Strategol	Pob Aelod Etholedig	Prif Weithredwr	11/05/2017 & 18/05/2017
Cyflwyno TGCh a'r offer yn cynnwys ymwybyddiaeth o Gyfryngau cymdeithasol (i gynnwys Gweddarlledu)	Pob Aelod Etholedig (M)	Swyddogion TGCh, sesiynau unigol.	12/05/2017
Cyflwyno'r amryw wasanaethau	Pob Aelod Etholedig	Pob uwch swyddog (2 sesiwn x1 awr) 11/5 a 18/5 rhwng 9.30 – 12.30yp	11/05/2017 & 18/5/2017
Côd Ymddwyn a Moeseg	Pob Aelod Etholedig (M)	Swyddog Monitro. Lynn Ball 2 – 3yp	18/5/2017
Materion cyfansoddiadol megis cymryd rhan mewn cyfarfodydd	Pob Aelod Etholedig (M)	Swyddog Monitro 1/6 2 -4yp	05/06/2017
Materion ariannol megis pennu cyllidebau a rheoli'r trysorlys	Pob Aelod Etholedig (M)	Cyfarwyddwr Cyllid a dysgu electronig	25/05/2017

Atodiad 1

Materion cynllunio i gynghorwyr nad ydynt yn ymwneud â'r maes hwnnw – protocolau	Pob Aelod Etholedig (M)	Swyddogion Cynllunio/Aelod profiadol DFJ – sesiwn ar y cyd gyda Gwynedd 9.30yb – 12.30yp	1/6/2017
Trefniadau newydd pwyllgorau cynllunio yn sgîl Deddf Cynllunio	Pwyllgor cynllunio (M)	Swyddog Cynllunio DFJ ar y cyd gyda Gwynedd 9.30yb – 12.30yp	1/6/2017
Gofynion newydd o ran polisiâu, gwasanaethau a'r gyfraith	Pwyllgorau perthnasol	Penaethiaid Gwasanaethau	Sesiynau briffio yn cychwyn mis Mehefin
Rôl Pwyllgorau Craffu	Pob Aelod Etholedig (M)	J Huw Jones, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd/Anwen G Davies, Swyddog Craffu dros dro	05/06/2017
Cadeirio Craffu (rheolaeth pwyllgorau a cyfarfodydd)	Cadeirydd pob pwyllgor craffu	Rebecca Davies-Knight Canolfan Craffu Cyhoeddus	Dyddiad i'w gadarnhau
Archwilio	Pwyllgor Achwilio (M)	Swyddogion Cyllid	25/05/2017
Diogelu	Pob Aelod Etholedig (M)	Gweithdy - Cyfarwyddwr Addysg a Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol, yn ogystal â dysgu electronig.	07/07/2017

Rhiantu Corfforaethol	Pob Aelod Etholedig (M)	Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol.	Dyddiad i'w gadarnhau
Deddf Tai	Pob Aelod Etholedig (M)	Shân Lloyd Williams, Pennaeth Gwasanaethau Tai & Jim McKirdle, Swyddog Polisi Tai, Cymdeithas Llywodraeth Lleol Cymru.	06/07/2017
Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)	Pob Aelod Etholedig (M)	Caroline Turner – Cynorthwydd Prif Weithredol Alwyn Rhys Jones – Pennaeth Gwasanaeth Oedolion & Llyr Bryn Roberts – Pennaeth Gwasanaeth Dros Dro - Plant	07/07/2017
Penderfynu er lles cenedlaethau'r dyfodol (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol)	Pob Aelod Etholedig (M)	Gweithdy – Uwch swyddogion ac aelodau profiadol. Dysgu electronig.	Dyddiad i'w gadarnhau
Rheoli data a Deddf Mynnu Gwybodaeth	Pob Aelod Etholedig (M)	Gweithdy a dysgu electronig.	Dyddiad i'w gadarnhau
Cyflwyniad i Cydraddoldeb	Pob Aelod Etholedig (M)	Gweithdy swyddogion cydraddoldeb a dysgu electronig.	Dyddiad i'w gadarnhau
Arwain cymuned a thrin a thrafod achosion	Pob Aelod Etholedig	Pennaeth Gwasanaeth Democraidd /aelod profiadol uchelradd/e-	Medi 2017 ymlaen

Atodiad 1

		ddysgu	
Datblygu Pwyllgor Gwaith newydd	Pwyllgor Gwaith	Hwyluswyr allanol	Medi 2017 ymlaen
Cynghorwyr Newydd, Heriau Newydd	Pob Aelod Etholedig	Pum gweithdy rhanbarthol gan CLILC – yn Llandudno	03/11/2017
Adolygiadau Cynlluniau Datblygu (CDP) ac Adroddiadau Blynyddol	Pob Aelod Etholedig	Swyddogion CLILC/Uwch Swyddogion	Tachwedd 2017
Sgiliau Cadeirio (rheolaeth cyfarfodydd)	Pob Cadeirydd	Hwyluswyr allanol/e-ddysgu	Yr ail chwe mis
Gwaith Consortia Addysg	Pob Aelod Etholedig (M)	Staff Consortia	Yr ail chwe mis
Penodiadau, apeliadau a medrau cyfweld	Aelodau paneli penodi (M)	Pennaeth Proffesiwn Adnoddau Dynol	18/09/2017
Safonau	Pwyllgor safonau (M)	Swyddog Monitro	Cyn y cyfarfod cyntaf
Trwyddedu	Pwyllgor trwyddedu (M)	Swyddog Trwyddedu	Cyn y cyfarfod cyntaf

(M) = Mandadol

Bydd hyfforddiant pellach ar wybodaeth a sgiliau'n cael ei benderfynu o CDP pan fydd anwytho wedi ei gwblhau

Atodiad / Appendix 2

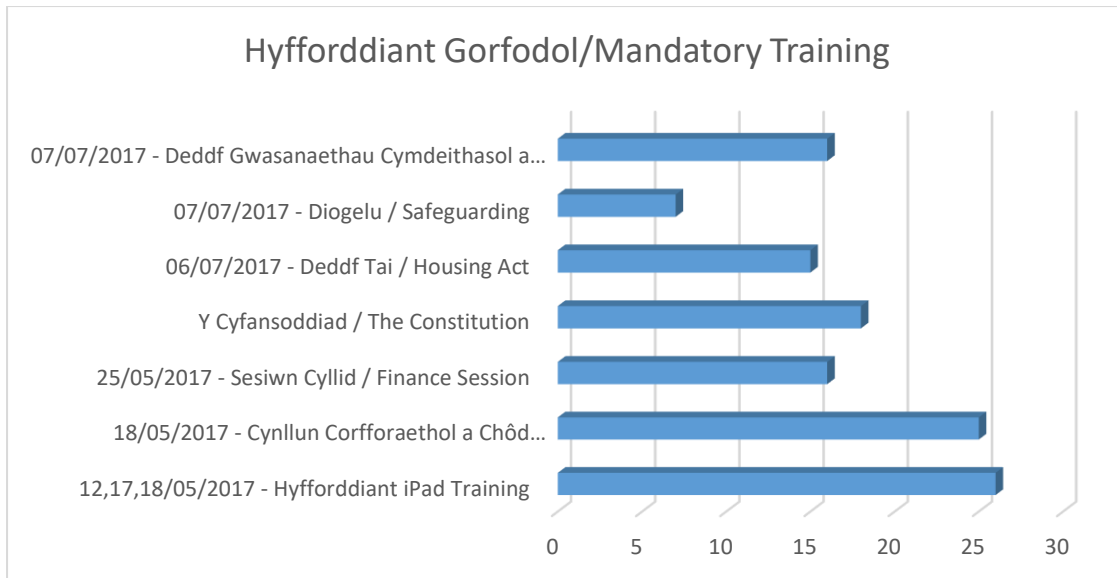
Mai / May 2017							
Teitl Cwrs / Course Title	Cyflwyniad I Wasanaethau'r Cyngor / Introduction to the Authority's Services	iPad**	iPad**	Cynllun Corfforaethol a Chôd Ymddygiad / Corporate Plan & Code of Conduct	Cyflwyniad I Wasanaethau'r Cyngor / Introduction to the Authority's Services	iPad**	Sesiwn Cyllid / Finance Session
Dyddiad / Date	11/05/2017	12/05/2017	17/05/2017	18/05/2017	18/05/2017	18/05/2017	25/05/2017
Wedi Mynychu / Attended	21	12	7	25	14	7	16
Gwahoddir / Invited	30	30	30	30	30	30	30
Ymddiheuriadau / Apologies	0	0	0	0	0	0	3
Heb Fynychu / Non-Attendance	9	0	0	5	16	0	11

Mehefin / June 2017							
Teitl Cwrs / Course Title	Sesiwn Briffio / Briefing Session	Cynllunio / Planning *	Datgan Diddordeb / Declaration of Interest (drop-in)	Craffu / Scrutiny *	Y Cyfansoddiad / The Constitution	Diweddarau Cofrestrau o Diddordeb / Updating Registers of Interest**	Diweddarau Cofrestrau o Diddordeb / Updating Registers of Interest**
Dyddiad / Date	01/06/2017	01/06/2017	02/06/2017	05/06/2017	05/06/2017	12/06/2017	13/06/2017
Wedi Mynychu / Attended	17	10	7	19	18	0	0
Gwahoddir / Invited	30	11	30	19	30	30	30
Ymddiheuriadau / Apologies	0	1	0	0	4	0	0
Heb Fynychu / Non-Attendance	13	0	0	0	8	0	0

Gorffennaf / July 2017				
Teitl Cwrs / Course Title	Deddf Tai / Housing Act	Diogelu / Safeguarding	Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) / Social Services and Well Being (Wales) Act	Materion Cynllunio / Planning Matters
Dyddiad / Date	06/07/2017	07/07/2017	07/07/2017	21/07/2017
Wedi Mynychu / Attended	15	7	16	11
Gwahoddir / Invited	30	30	30	30
Ymddiheuriadau / Apologies	7	13	9	11
Heb Fynychu / Non-Attendance	8	10	5	8

* Aelodau Pwyllgor yn unig / Committee members only

** Sesiynau galw / Drop in sessions

12,17,18/05/2017 - Hyfforddiant iPad Training	26
18/05/2017 - Cynllun Corfforaethol a Chôd Ymddygiad / Corporate Plan & Code of Conduct	25
25/05/2017 - Sesiwn Cyllid / Finance Session	16
Y Cyfansoddiad / The Constitution	18
06/07/2017 - Deddf Tai / Housing Act	15
07/07/2017 - Diogelu / Safeguarding	7
07/07/2017 - Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) / Social Services and Well Being (Wales) Act	16

Sesiynau Aelodau'r Pwyllgor yn unig / Committee Members only sessions	
01/06/2017 - Cynllunio / Planning *	10/11
05/06/2017 - Craffu / Scrutiny *	19/22

Datblygu Aelodau / Member Development

Teitl yr Hyfforddiant / Training Title

Dyddiad / Date

Enw / Name :

1. Beth ydych wedi'i ddysgu a fydd o gymorth i chwi fel aelod yn eich ardal?
What have you learned that will help you in your role as a member in your ward?

.....
.....

2. Beth ydych wedi'i ennill a fydd o gymorth i chwi fel aelod wrth drafod materion tu hwnt i'r plwy? (e.e. materion polisi y Cyngor ayyb).
What have you gained that will help you as a member in relation to matters beyond your ward (e.g. Council policy matters etc.).

.....
.....

3. Sut fyddech yn mesur y profiad?
How would you measure the experience?

Ardderchog
Excellent

Da
Good

Iawn
Satisfactory

Gwael
Poor

4. Unrhyw sylwadau eraill
Any other comments

.....
.....
.....